SRI. M, S. KRISHNA .— 22 Points have already been located. ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ .— ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೀರು Anos_ದೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬೋರ್ವೆಲ್ ಹಾಕಿಸುವುದ್ಮ್ ತ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಂದನ ಗೋಷಾಲ್ ನಾಯಂಕ್. ... ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸುರಪುರ ತಾಲ್ಲೂಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೈಷ್ಟೆ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದಂಥ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ತಮ್ಮ ರೈತರು ಒಂದು ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ೨ ನೇ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಆದೇಶ ನೀಡದೆ ದಿನಾಂಕ ೬-೩ – ೧೯೮೫ ರಂದು ಹೊಲಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡದಂತೆ ಒಂದ್ ದಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಸಂಮಾರು ೨-೩ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಖತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ನೆಲಗಡಲೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗುವ ಸಂಧರ್ಭ ಒದಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅಪಾರ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ, ಈ ಕೂಡಲೇ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬಿಡುವಂತೆ ಅಧಿಕಾರೆಗಳಿಗೆ ತುರ್ತು ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ಡೇವೇಗೌಡ .— (ಕಾಮಗಾರಿ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಸಚಿವರು) ಮಾನ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆ ನಾವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು, ಒಂದು ಬೆಳೆಗೆ ನೀರು ಕೊಡಲು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ, ೨ ನೇ ಬೆಳೆಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಂ ಕೆಲವರು ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬೆಳೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಶಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ವಿರುದ್ದ ವಾಗಿ ಅವರು ಬೆಳೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ, ಇವತ್ತು ನೀರು ಬಡಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೧೦ ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ನೀರು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಬೆಳೆಗೆ ಕ್ಯಾರಿ ಓವರ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ವಂಳೆ ಬಾರದಿದ್ದರೂ ನೀರು ಪುರೈಕೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಂತ್ರದೆ. ಅಲ್ಲದ್ಗೆ ನೀರನ್ನು ಬಡಲಾ ಕೆಲವು ತಾಂತ್ರಿಕ ತೊಂದರೆ ಗಳು ಇವೆ. ಮೊದಲನೆ ಹಂಕದಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೦ ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ನೀರನ್ನು ಫಾಲ್ ಬ್ರೀವರ್ ಚಾನಲ್ ನಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ನೀರು ಹತ್ತುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀರೆಲ್ಲ ಮೇಸ್ಟ್ ಆಗಂತ್ರದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ರೈತರು ಸಹ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಕಾರ ನೀಡಬೇಕು, ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬೆಳೆದುನ್ನು ಬೆಳೆದು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಒತ್ತದ ವನ್ನು ತರಬಾರದು. ಈ ಎರಡನೇ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನು ಪುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ರಾವಂಯ್ಶ .— ಮಾನ್ಮ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ನವ್ಮು ಹಿರಿಯೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡಿ ಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಥೆ ಅವರ್ಣನೀಯವಾಗಿ ತಲೆದೊರುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ೬೦ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಕೆಟ್ಟಿವೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಪರದಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಜವೀನಿಗೆ ತರುವಂತಹ ದಾರುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ನತದೃಷ್ಟ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಿಸುತ್ತೇನೆ. ವೇಣಕಲ್ ಗುಡ್ಡ, ಹಲುಗಲಹದ್ದಿ, ಇದ್ದಿ ಲನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ, ಶೇಷಪ್ಪ ನಹಳ್ಳಿ, ಪಿಲಾಜನ ಹಳ್ಳಿ, ಗೂಳ್ಮ. ಇವುಗಳು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನೇ ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನವೃವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇನ್ನು ೨ದಿನ ಗಳಲ್ಲಿ ಯುಗಾದಿ ಹಬ್ಬ ಇದೆ, ಅವರು ಹಬ್ಬವನ್ನು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಕಂಡಿಯುವ ನೀರಿನವೃವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮ ಆರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದು ಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್ .— (ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯುತ್ ರಾಜ್ ಸಚಿವರು) .— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವರಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಹಿರಿಯೂರು ಸೇರಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳು ಬತ್ತಿವೆ. ದನಗಳು ಕೂಡ ನೀರಿಗಾಗಿ ಬೋರ್ವೆಲ್ ಅನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀರು ಸಾಲದೆ

ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೊಳವೆ.ಬಾವಿಗಳು ಕೆಟ್ಟಿವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರಂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಬಂದ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ೧೨ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಕೆಟ್ಟಿವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ದಂರಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವುಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊ ಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ್ ರಾನೆ.ಎನ್ .— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಾರವಾರದ ಕಾಸ್ಟಿಕ್ ಸೋಡಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಿಂದ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ವಿಷಪೂರಿತ ನೀರು ಸೀರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕಳೆದ ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿಂದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ವಿಂಣು ಕೂಡ ವಿಷಪೂರಿತವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದು ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಕರ. ಈ ಮೀನನ್ನೇ ಸೇವಿಸಿದರೆ ಜಪಾನಿನಂತೆ ಈ ಭಾಗದ ಜನತೆಯೂ ಕೂಡ ಮೀನು ಮಾಟ ರೋಗದಿಂದ ಬಳಲುವರು. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿಶೇಶ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಶ್ರೀ ಬಾಲಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂ ಅವರು ನೀಡಿದ ಪತ್ರಿಕಾ ಹೇಳಿಕೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಾರವಾರದ ಪುರಸಭೆ ಮತ್ತು ವರ್ಕಿಂಗ್ ಸಂಘದವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ವಿಂಣು ವ್ಯಾಪಾರ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಮೀನನ ಮೇಲೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಮೀನುಗಾರಂ ಇದರಿಂದ ಹತಾಶ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಮೀನನ್ನು ತಿಂದೇ ಉಪಜೀವನ ಮಾಡುವಂಥ ಬಡವರು ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಿಸರ ನಿಯುಂತ್ರಣ ಮುಂಳಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಬಂದು...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. — ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲವೇ ನೀವು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು !

ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ ರಾಣೆ ಎಸ್.—ಇಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಪರಿಸರ ನಿಯಂತ್ರಣ ವುಂಡಳಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಸದರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಭೇಟೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ವಿಷಪೂರಿತವಾಗಿದೆಯೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಿಸಿದರು, ಆದರೆ ಮುಂದೆ ತಜ್ಞರ ವರದಿ ಬಂದು ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಪುನಃ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖಿ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಚುನಾವಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರಕ್ಕೆ ಭೇಟೆ ನೀಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಎನ್ನು ವಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿದ ನಂತರ ದಿನಾಂಕ ೫-೩.೧೯೮೫ರಂದು ಸಂಜೆ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ ಐದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ವಿಷಪೂರಿತ ನೀರನ್ನು ಸಮುಪ್ರಕ್ಕೆ ಬಿಡಂತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರವಾರದ ಜನತೆ ಹೌಹಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಕಾರವಾರದ ಅಲ್ಲೇ ಗಂಭೀರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದಮಿಸಿದೆ. ಇಂತಹ ಗಂಭೀರವಾದ ಸೆಪಂಸ್ಕೆಗೆ ಕೂಡಲೇ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾರವಾರದ ಜನತೆ, ಆದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮೀನು ಗಾರರು ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಥೆಯ ಕಡೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ,

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ....ರಾಣೆಯವರೇ, ನೀವು ಭಾಷಣ ಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಲ್ಲ. ಹೇಳುವುದೇ ನಿದ್ದರೂ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಡಿ,

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯೆಕ್ಷರೇ, ನನ್ನದೊಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಇದೆ. ೩೩೪ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪ್ರಕಾರ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೇ ಹೊರತಾಗಿ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಿಂದಲೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಪ್ರಭಾಕರ ರಾಣೆ.—ವಿಷಯದ ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.--ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಭೈರೇಗೌಡ (ವಾನ್ಯ ಮೀನುಗಾರಕೆ ಪುತ್ತು ಬಂದರು ಸಚಿವರು).--ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ವನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ತಾನೆ ವಿಷಯವನ್ನು